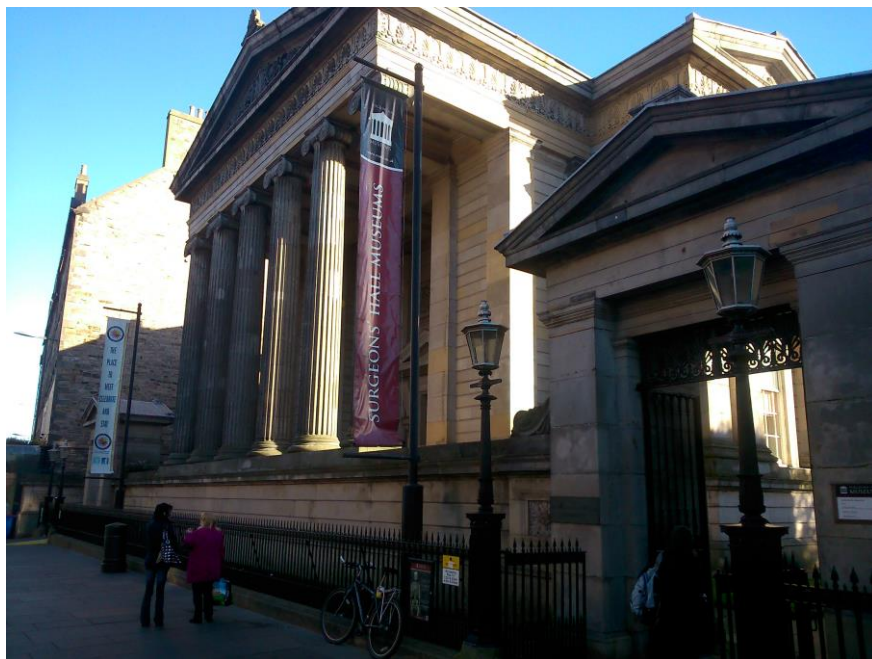

Konferensrapport

Metal 2013 Interim Meeting of the ICOM-CC Metal Working Group

Surgeons Hall, Edinburgh

En sen eftermiddag på en söndag i september reser jag till Edinburgh, Skottland, för att delta i METAL 2013, Interim Meeting of the ICOM-CC Metal Working Group. Det är en lång resa via Bryssel då direktflyg från Göteborg visat sig vara både dyra och sällsynta. Jag har sett framemot detta. Det känns lite som en belöning efter ett år av föräldraledighet fylld av blöjor, kräks och bebisskrik men även med glädje, ständig förundran och en djup kärlek till denna nya människa i mitt liv.

Efter en god natts sömn på finemang hotell (mitt tornrum på femte våningen är lika stor som halva lägenheten hemma i Göteborg) och en ganska skrämmande skotsk frukost tar jag mig snabbt ner till det fina Surgeons Hall i den gamla delen av Edinburgh var konferensen hålls.

Över 200 personer från mer än 20 länder

Med över 200 personer från mer än 20 länder är konferensen lätt en av de största i sitt slag. Det är överväldigande att se mottagningshallen snabbt fyllas upp med deltagare. Häftigt att se att så många håller på med samma materialgrupp.

Konferensen är väl organiserad och mycket professionell. Informationen inför samt under själva veckan har varit omfattande och detaljerat och organisatörerna har varit mycket hjälpsamma med allt från frågor gällande praktikaliteter kring resa och boende till själva tillställningen. Föredragshållarna och deltagarna består av representanter från konsultfirmor, konservatorateljéer, kulturarvsinstitutioner osv. De fem konferensdagarna är fullspäckade och täcker upp det mesta inom ämnet metallkonservering. Till och med på lunchrasterna bjuds det på seminarier och det finns även ett flertal kvällsaktiviteter planerade. Egentligen finns det knappt tid till att utforska det fantastiska Edinburgh på egen hand och det är kanske det enda som är lite tråkigt. För om nåt så är Edinburgh en fantastisk vacker stad fylld av välbevarade kulturskatter.

Det bästa med konferensen är kanske just den sociala biten. Äntligen får man sätta ett ansikte vid alla dessa namn som man under sina studier och i arbetslivet har sett komma förbi i ämneslitteraturen och andra fora. Det är riktigt kul att få träffa några av dessa ”stora” inom metallurgi och metallkonservering och höra dem presentera sina pågående arbeten samt ibland växla några ord med vissa utav dem. Det syns en hel del bekanta ansikten från hemmaplanet också och det känns riktigt bra att Sverige men även de övriga nordiska länderna är så väl representerade här.

Några av programmets guldkorn

Själva programmet är omväxlande och uppdelat i s k ”sessions”, ämnesområden inom metallkonservering. Varje session omfattar upp till sex föredrag samt en avslutande frågestund i vilka alla kan få delta. Sammanlagd bjuds det på hela 9 (!) sessioner som täcker följande ämnen: 1) Kompositobjekt, 2) Dokumentation av föremål och verk i metall, 3) Utvecklingar inom konservering, 4) Etiska funderingar kring metalkonservering, 5) Konservering av utomhus skulptur och arkitektoniska verk, 6) Nya tillvägagångssätt i metalkonservering, 7) Metodutvärdering av konserveringsbehandlingar och vetenskapliga metoder, 8) Konservering av moderna konstobjekt, 9) Konservering av arkeologisk och historisk metall. Det finns verkligen något intressant för alla.

En av dessa föredrag är den av J. Thornton som använt sig av gamla gjutningar av ihålligheterna efter bortkorroderade romerska stenhuggarredskap som grund till experimentell arkeologi (Re-creation of a roman stone-working hammer excavated as a marine concretion-void. J. Thornton, P. Mardikian). Tack vare dessa välgjorda gjutningar var det möjligt för Thornton att till viss del återskapa en ovanlig hammare och testa dess egenskaper som specialredskap. Förutom att hammarens form garanterar att redskapet håller längre vid bearbetning av hårda material är huvudets slagytor rundade och något ’sneda’ så att slagens kraft disponeras rätt på underlaget (spik eller mejsel). Detta gör verktyget mindre benägen att slinta eller ge effekten att böja spik samt gör det lätt och smidigt i bruk.

David Watkinsons laboriestedie, “Quantifying effectiveness of chloride desalination treatments for archaeological iron using oxygen measurement” (D. Watkinson, M. Rimmer) utvärderar effektiviteteten av urlakningsprocesser för arkeologiskt järn genom mätning av syrupptagningen av enskilda objekt, före och efter konserveringsbehandling.

Syrupptagningen står i direkt korrelation till korrosionshastigheten då syre är ett oxidationsmedel i redox reaktionen som sker vid korrosion. Korrosionshastigheten i sig ger en indikation på Cl- innehållet i ett föremål. Watkinson drar slutsatsen att en s k ’Quick Wash’

av arkeologiskt järn, i det här fallet ett två-veckors bad (uppvärmd till 60 oC) i alkalisk sulfid har en mycket positiv effekt på stabiliteten av föremålen och minskar korrosionshastigheten markant vid förvaring vid RF 40%.

En studie med en intressant utgångspunkt är den av Jason Church från National Center for Preservation Technology i Louisiana, USA. Church utvärderar ett flertal kommersiella rostbehandlingsprodukter, dvs produkter som just den 'vanliga' konsumenten i USA lätt kan få tag i. Den mest populära produkten i USA, Ospho, (rostskyddsbehandling innehållande fosforsyra) visar sig överraskande nog ha sämst skyddsfunktion, medan en produkt innehållande tanninsyra i kombination med en co-polymer, RustReformer, visar sig ge mest hållbar effekt. Kul med en studie som riktar sig på konsumenten och inte enbart på oss konservatorer!

Det ägnas en halv dag åt modern teknik för dokumentation, identifikation, analys, tolkning och reproduktion av kulturhistoriskt värdefulla objekt och man inser vilka enorma möjligheter vår tidsålder har att erbjuda. Och även om det än så länge finns få av oss som har haft möjligheten att bekanta sig med dessa metoder annat än genom artiklar eller konferenspresentationer är det tydligt att konservatoriet kommer att ändras en hel del i framtiden när dessa olika tekniska redskap blir billigare och mera tillgängliga.

Självklart är det fri WiFi på konferensen och det uppmuntras att under konferensens lopp skicka iväg en och annan tweet. Twitter med rätt hashtag (#icommetal2013) publiceras sedan på den stora skärmen under kafferasterna. Det är fantastiskt att organisatörerna har insett möjligheterna som dagens sociala fora erbjuder och verkligen försöker uppmuntra yrkeskåren att använda sig utav de. Känner mig nästan skyldig över att jag inte har något twitterkonto...

Pengarna från Bothéns räcker inte hela vägen och jag är tvungen att resa hem igen efter halva konferensen. Med mig har jag dock en liten skatt; en USB-nyckel med ett kompendium på samtliga artiklar som presentera(t)s i Edinburgh och som jag kan förkovra mig i under den kommande hösten hemma i Sverige.

På vägen mellan hotellet och Surgeons Hall finns många små, udda butiker och på min sista dag, innan jag hoppar på bussen till flygplatsen, hinner jag äntligen snabbt kika in i en av dem, kallat 'Forbidden planet'. Här säljs SF och fantasy böcker samt allt som hör till. Jag tjuvlyssnar en stund på de två butiksbiträden som diskuterar huruvida Stålmannen kan dö eller inte innan jag bestämmer mig för en kaffemugg prydd av en bild på en personlig favorit (anti)hjärte.

Jag inser att jag nog måste resa tillbaka till Edinburgh igen någon gång i framtiden för att turista ordentligt i denna fina stad. Bazinga!

Vivian Smits - Västarvet, SVK